

Aangifte tegen de heer Geert Wilders

Strafrechtelijke grens overschreden bij haatpropaganda en nazibeeldtaal richting moslims

Amsterdam, 11 augustus 2025

“En het is ook logisch dat als er gesproken wordt over bepaalde bevolkingsgroepen op een manier die doet denken aan de meest duistere tijd uit de twintigste eeuw, als dat gewoon is geworden, er vroeg of laat op die manier ook weer over Joden gesproken kan worden.

Voor mij was het van begin af aan duidelijk: als ze het over Marokkanen hebben, dan hebben ze het over mij.

Ik kan niet begrijpen, niet verdragen dat men een mens beoordeelt niet naar wat hij is, maar naar de groep waar hij toevallig toe behoort,’ schreef Primo Levi in de jaren zestig aan zijn Duitse vertaler.

Woorden die wij wekelijks, misschien wel dagelijks zouden moeten herhalen al was het maar om ons eraan te herinneren hoe giftig woorden kunnen zijn.

Dat een Nederlander in Auschwitz kerosine over levende vrouwen en kinderen moest uitgieten begon met woorden, met toespraken van politici.

Juist in deze geseculariseerde tijden rust, meen ik, een speciale verantwoordelijkheid op Kamerleden, op ministers om het goede voorbeeld te geven, om het woord géén gif te laten zijn, om altijd voor ogen te houden dat de staat noodzakelijk is maar tevens een potentieel kwaad dat met achteloze vanzelfsprekendheid mensen, bevolkingsgroepen kan vermorzelen.”

‘NEE’

4 mei-voordracht 2020 Arnon Grunberg

mr. A. Çatbas
Herengracht 495
1017 BT Amsterdam
T: 020 – 24 0 27 26
E: adem@catbas.nl

SPOED

Per e-mail en post: amsterdam@om.nl

Hoofdofficier van Justitie
Parket Amsterdam

Amsterdam, 11 augustus 2025

Inzake : **De Nederlandse moslims/Wilders**
Dossiernummer : D108780
Onze referentie : 494725/AÇ
Uw referentie :
Behandeld door : De heren A. Çatbaş (Çatbaş Advocaten) en H. Raza (Raza
Advocaten)

AANGIFTE

1. Inleidende opmerkingen

- 1.1. Het hagelt al lange tijd islamofobie in de Nederlandse samenleving, met als gevolg dat het flink is geworteld en genormaliseerd in de samenleving. Het tolerantieniveau van Nederlandse moslims is als gevolg daarvan ongekend hoog, maar niet onbeperkt. Wanneer moslims worden belasterd op een wijze die associaties oproept met gruwelijkheden die tijdens de Tweede Wereldoorlog met een beroep op antisemitisch gedachtegoed zijn verricht, is de tolerantiegrens van moslims en ook de strafrechtelijke grens rijkelijk overschreden.
- 1.2. Op dergelijke wijze belasteren van minderheidsgroepen, ondergraaft de pluriforme democratische samenleving. Verdraagzaamheid en respect voor de gelijkwaardigheid van alle mensen vormen immers het fundament van een democratische en pluriforme samenleving.
- 1.3. Op 4 augustus 2025 heeft de heer Geert Wilders op het platform X, in zijn hoedanigheid als politicus en in de context van de aanstaande Tweede Kamerverkiezingen, de strafrechtelijke grens overschreden en zich op een islamofobe wijze schuldig gemaakt aan meerdere strafbare feiten. Meer concreet gaat het om de volgende strafbare feiten:
 - Groepsbelediging (artikel 137c Wetboek van Strafrecht);
 - Aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (artikel 137d Wetboek van Strafrecht);
 - Het openbaar maken of verspreiden van uitingen die beledigend zijn over een groep of aanzetten tot haat, discriminatie of geweld van een groep (artikel 137e Wetboek van Strafrecht);

- Belediging (artikel 266 Wetboek van Strafrecht);
- Opruiing tot vijandigheid en maatschappelijke onrust (artikel 131 Wetboek van Strafrecht).

1.4. De volgorde in deze aangifte is als volgt. Allereerst volgt onder paragraaf twee een toelichting op de achtergronden van aangevers, gezamenlijk aangeduid als: de Nederlandse moslims. Om de uitlating in de juiste maatschappelijke context te plaatsen zullen wij vervolgens onder paragraaf drie enige inleidende opmerkingen maken over de toename van moslim(a)haat en de noodzaak van een strafrechtelijke handrem. In de vierde paragraaf volgt een feitelijke beschrijving van de afbeelding die ten grondslag ligt aan deze aangiften en waarmee de strafbare feiten zijn begaan. Om de afbeelding in de juiste historische context te plaatsen en haarscherp de expliciete associatie met het antisemitisch gedachtegoed uit de Tweede Wereldoorlog te maken, volgt in de vijfde paragraaf een vergelijkend onderzoek naar antisemitisch propaganda. In de zesde paragraaf zullen wij aan de hand van elk wetsartikel de strafwaardigheid nader onderbouwen. Onder de gegeven omstandigheden komt de heer Wilders niet zonder meer een beroep toe op uitingsvrijheid vanwege misbruik van EVRM-rechten, dit onderdeel lichten we nader toe in paragraaf zeven. Om tot slot in paragraaf acht af te sluiten met het verzoek om over te gaan tot spoedige vervolging.

2. Aangevers, de Nederlandse moslims

2.1. Aangevers vertegenwoordigen het leeuwendeel van de Nederlandse moslims. Allen zijn belangenbehartigers van een specifieke groep Nederlandse moslims. In een latere nazending bij deze aangifte zullen de organisaties een verklaring overleggen hoe de litigieuze uiting hen en hun achterban raakt, met als bijlage de statuten en organisatiegegevens. Hieronder volgt een korte toelichting op de achtergrond en doelstelling van aangevers.

De samenwerkende regionale moskeekoepels K9 (hierna: K9)

2.2. De moskeekoepel K9 vertegenwoordigt meer dan de helft van de Nederlandse moskeeën. De enorme druk vanuit de politiek en de voortdurende verdachtmakingen in de media zijn een aanleiding geweest voor de verschillende moskeeën om de krachten te bundelen. Een van de belangrijkste doelen van de K9 is discriminatiebestrijding. De volgende organisaties vormen onderdeel van K9: Stichting Platform Islamitische Organisaties Rijnmond (SPIOR), het Samenwerkingsverband Islamitische Organisaties Regio Haaglanden (SIORH), Federatie Islamitische Organisaties, Moskeegemeenschap Almere, Samenwerkingsverband Moskeeën Utrecht en Omgeving (SMUO), Samenwerking Moskeeën Limburg (SML), Samenwerkende Moskeeën Brabant & Zeeland (SMBZ), Islamitische Gemeenschap Milli Gorus Zuid-Nederland (IGMG Zuid-Nederland), Islamitische Gemeenschap Milli Gorus Noord-Nederland (IGMG Noord-Nederland).

Stichting Muslim Rights Watch Nederland (hierna: MRWN)

2.3. MRWN is een belangenbehartiger van Nederlandse moslims en dient als waakhond bij schendingen van rechten van Nederlandse moslims. Als stichting is haar voornaamste taak in dit verband het ondersteunen van de maatschappelijke positie van de gehele islamitische gemeenschap.

- 2.4. MRWN neemt een belangrijke juridische positie in op het juridische veld met betrekking tot islamofobie. Met een groot volgersbereik is MRWN steun en toeverlaat voor Nederlandse moslims wanneer zij ten onrechte worden verketterd door politici en media.

Stichting Meld Islamofobie (hierna: Meld Islamofobie)

- 2.5. Meld Islamofobie is een onafhankelijk burgerinitiatief, opgericht door drie moslima's. Het initiatief heeft zich ten doel gesteld om zich in te zetten tegen islamofobe uitsluiting, discriminatie en ontmenselijking van moslims in Nederland en daarbuiten.
- 2.6. De stichting is een belangrijk contactpunt voor Nederlandse moslims die in aanraking komen met islamofobie. Verder heeft de stichting een belangrijke rol in het signaleren van patronen van islamofobie.
- 2.7. Het bestuur van Meld Islamofobie bestaat uit de heren Anass Koudiss en Omer Karaca, mevrouw Esther Bavelaar en Samira Boubkari. Meer in het bijzonder spitst de stichting zich toe op de bescherming van de rechten van moslima's, zowel met als zonder hoofddoek.

Federatie Islamitische Organisaties (hierna: FIO)

- 2.8. De Federatie Islamitische Organisatie is een samenwerkingsverband van bijna alle moskeeën in Den Haag. FIO heeft zeven bestuurders. Elke bestuurder is een afgevaardigde van een moskee(koepel) in het Haagse. In totaliteit vertegenwoordigen zij 25 Haagse moskeeorganisaties. Zonder onderscheid vertegenwoordigt FIO zoveel mogelijk Nederlandse moslims in Den Haag. Daaronder vallen ook Nederlandse moslims met een andere achtergrond dan de Nederlandse, zoals een Turkse, Marokkaanse, Surinaamse, Pakistaanse, Egyptische, Indonesische en Nigeriaanse achtergrond.
- 2.9. FIO heeft zich als doel gesteld om zich in te zetten voor een rechtvaardige en eerlijke samenleving. FIO is politiek niet gekleurd, financieel onafhankelijk en een waardevolle partner van de gemeente Den Haag.

Collectief S.P.E.A.K. (hierna: S.P.E.A.K.)

- 2.10. Collectief S.P.E.A.K. is een collectief van vrouwen met verschillende signatuur die elk op hun eigen manier bijdragen aan de strijd tegen racisme, islamofobie en uitsluiting. S.P.E.A.K. biedt deze vrouwen de ruimte om samen te werken, elkaar te steunen en te versterken in hun streven hun eigen stem en verhalen te claimen. Het collectief bestaat uit vrouwen die het niet schuwen heilige huisjes omver te schoppen en uitsluitende systemen uit te dagen. De litigieuze uiting, die meer in het bijzonder is gericht op Nederlandse moslima's, raakt S.P.E.A.K. des te meer.

Collectief Jonge Moslims (hierna: CJM)

- 2.11. CJM is een onafhankelijke *grassroots* organisatie van jonge Nederlandse moslims. CJM zet zich in voor gelijkwaardigheid, rechtvaardigheid en inclusie in de samenleving. Als jongerenorganisatie stellen zij vast dat hun islamitische identiteit en toekomst in Nederland onder druk staat. CJM heeft zich daarom ten doel gesteld om structurele uitsluiting en moslimdiscriminatie te signaleren.¹ CJM bouwt bruggen tussen jonge moslims en overheid, media en maatschappelijke organisaties.

¹ "Jonge moslims staan op tegen Wilders: 'Als niemand een grens trekt, wordt deze haatzaaijerij verder genormaliseerd'", Volkskrant 7 augustus 2025.

- 2.12. Alle organisaties zullen in het navolgende gezamenlijk worden aangeduid als: de Nederlandse moslims.

3. Inleidende opmerkingen over islamofobie

- 3.1. De afbeelding waar deze aangifte betrekking op heeft, waarover onder paragraaf vier meer, kan niet los worden gezien van het bredere maatschappelijke klimaat waarin moslims in Nederland structureel te maken hebben met discriminatie en stigmatisering.
- 3.2. Op 21 maart 2025 hebben de staatsecretaris Participatie en Integratie en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, het rapport van het Nationale onderzoek naar moslimdiscriminatie aan de Tweede Kamer aangeboden, waarin wordt benadrukt dat moslimdiscriminatie urgent en complex is.²
- 3.3. Het onderzoek maakt duidelijk dat het niet alleen gaat om individuele of incidentele ervaringen, maar om diepgewortelde, structurele vormen van discriminatie, zowel op interpersoonlijk als institutioneel niveau. In de bijbehorende Kamerbrief wordt onderstreept dat de toenemende normalisering van moslimdiscriminatie ertoe leidt dat deze ervaringen wijdverbreid en systematisch zijn geworden. Recente studies tonen aan dat tussen de 27% en 55% van de Nederlandse moslims discriminatie ervaart op basis van hun religie.³
- 3.4. De meest recente veiligheidsmonitor van het CBS (2024) toont tevens aan dat Nederlandse moslims in 2023 als groep de meeste discriminatie ervaren op basis van hun religie of levensbeschouwing.⁴ Ook in de digitale wereld, bijvoorbeeld op sociale media, wordt het internet in toenemende mate gebruikt voor het verspreiden van haat tegen moslims, zo constateert ook de European Commission against Racism and Intolerance (ECRI).⁴
- 3.5. Deze context van wijdverspreide en genormaliseerde islamofobie maakt dat uitlatingen (op sociale media) zoals die van Geert Wilders niet op zichzelf staan, maar bijdragen aan het versterken van haat en vijandigheid richting een reeds gemarginaliseerde groep. Het gaat daarbij uitdrukkelijk niet om kritiek op een religie, die kritiek is zonder meer nodig en passend binnen maatschappelijk debat. Het gaat om haat en vijandigheid richting moslims. Uit dezelfde context en vanwege de toegenomen islamofobe politieke verschuiving, kwamen de coalitiepartijen bij het laatste regeerakkoord noodgedwongen een rechtstaatverklaring overeen.
- 3.6. Hoewel er veel aandacht is voor discriminatie in algemene zin, ontbreekt in Nederland tot op heden een specifieke coördinator voor moslimdiscriminatie of islamofobie, de groep die het meeste discriminatie ervaart. Dit is een structureel tekort vanuit de overheid. In Kamerstukken wordt erkend dat er onvoldoende regie en afstemming is tussen gemeenten, politie, het OM en andere betrokken partijen. Als reactie hierop is voorgesteld om een Nationale Coördinator Moslimdiscriminatiebestrijding in te stellen, naar analogie van de bestaande coördinator antisemitisme, vooral om meldingen en aangiften effectief te registreren en op te volgen.⁵
- 3.7. Doordat er geen specifieke coördinator is voor de aanpak van moslimdiscriminatie, ontbreekt het aan duidelijke regie vanuit de overheid. Hierdoor krijgt moslimdiscriminatie vaak geen hoge prioriteit binnen het strafrecht. Hoewel het aantal meldingen toeneemt, blijkt uit onderzoek dat het Openbaar Ministerie relatief weinig van deze zaken

² Kamerbrief 21 maart 2025 'Nationaal onderzoek moslimdiscriminatie'.

³ Sociaal en Cultureel Planbureau, Ervaren discriminatie in Nederland II, 2024.

⁴ Centraal Bureau voor de Statistiek, Veiligheidsmonitor, 2024

⁵ Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 35 615, nr. 2.

daadwerkelijk oppakt en vervolgt.⁶ Deze kloof tussen aangifte en vervolging roept zorgen op over de effectiviteit van de strafrechtelijke aanpak en draagt bij aan gevoelens van onrechtvaardigheid bij slachtoffers.

- 3.8. De gebrekkige bescherming van moslims van overheidswege en de toegenomen normalisering van moslimhaat leidt ertoe dat de Nederlandse moslims slechts één middel hebben: het strafrecht. Tegen die achtergrond met toenemende moslimhaat dienen de uitlatingen van de heer Wilders te worden beoordeeld.

4. De feiten

- 4.1. De aangifte komt voort uit de volgende uitlating van de heer Geert Wilders:

Bijlage 1

- 4.2. De post van de heer Wilders toont een afbeelding waarin een gezicht is opgesplitst in twee helften: de ene helft toont een jonge, blonde vrouw met blauwe ogen en een open blik (gelabeld als "PVV"), de andere helft een oudere vrouw met een hoofddoek en een agressieve gezichtsuitdrukking met uitgevallen gezichtscontouren (gelabeld als "PvdA").
- 4.3. De boodschap is duidelijk: de eerste vrouw vertegenwoordigt het 'goede' - het gewenste, mooie, westerse en vertrouwde. De vrouw met de hoofddoek symboliseert daarentegen het 'slechte' - het ongewenste, lelijke, vijandige en vreemde, gekoppeld aan de uiterlijke verschijning van de moslim. Anders gezegd: barbaars, onmenselijk en door beide gezichten in één frame samen te brengen en ze scherp van elkaar te laten verschillen op

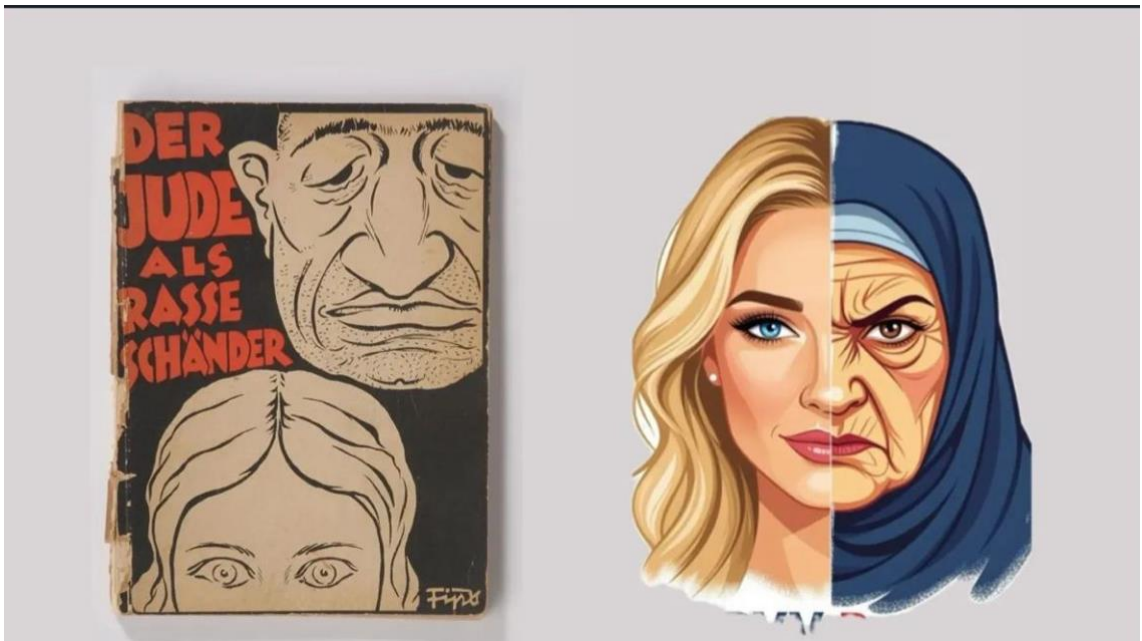
⁶ Tweede Kamer, vergaderjaar 2022–2023, 30 950, nr. 327.

basis van uiterlijke en culturele kenmerken, wordt hiermee een oordeel uitgesproken over wie er 'wel' en 'niet' thuis hoort.

- 4.4. De gekozen beeldretoriek is daarom doelbewust ontworpen om het wij-zij-denken te versterken en de haat jegens moslims te voeden.
- 4.5. Dat het beeld associaties oproept met de Tweede Wereldoorlog, blijkt duidelijk uit de ontstane commotie op verschillende sociale mediakanalen. De afbeelding was aanleiding voor het grootste aantal klachten bij het Meldpunt Discriminatie (op 8 augustus 2025 9.000 meldingen). In een later stadium zullen de Nederlandse moslims alle stukken indienen waaruit blijkt dat het leeuwendeel van de Nederlanders die associatie maakt.

5. De uiting bezien vanuit historisch besef en aannemelijke associaties met nazibeeldtaal

- 5.1. Deze vorm van visuele tweedeling en stigmatisering herinnert sterk aan antisemitische beeldvorming zoals verspreid door het naziblad *Der Stürmer*, waarin Joodse mensen werden afgebeeld als karikaturale bedreiging van de samenleving.

Bijlage 2: Vergelijking litigieuze afbeelding Wilders met Nazipropaganda (1934, Kurt Plischke)

- 5.2. Beeldvorming als deze staat in een lange Europese traditie van propaganda waarin uiterlijke kenmerken, religieuze symbolen en etnisch-culturele verschillen een beproefd instrument zijn geweest om bevolkingsgroepen te demoniseren, te ontmenselijken en voor te bereiden op sociaal-politieke uitsluiting.
- 5.3. Zo vervulde de antisemitische krant *Der Stürmer* tijdens het Derde Rijk, onder leiding van Julius Streicher, een sleutelrol in die strategie. Joden werden afgebeeld als sluw, geldzuchtig en seksueel verdorven; als lichamelijk misvormd, met overdreven trekken zoals grote neuzen, kromme ruggen, uitgevallen gezichten, donkere ogen en baard; en bovenal als een directe bedreiging voor het Arische ras, de Duitse jeugd en de maatschappelijke orde.
- 5.4. De visuele technieken die toen werden gebruikt, zijn herkenbaar in de afbeelding die centraal staat in deze aangifte (zie vergelijking bijlage 2). Ook destijds werden 'zuivere', blonde en jeugdige figuren – symbool voor het Duitse ideaal – scherp afgezet tegen

vermeende ‘joodse’ figuren, die als dreigend, oud en onaantrekkelijk werden voorgesteld, precies zoals dat nu gebeurt met moslima’s die door hun religieuze hoofdbedekking visueel worden gekarakteriseerd als ‘de ander’.

- 5.5. In sommige spotprenten uit die tijd, werd de angst voor het ‘vreemde’ vaak bewust aangesproken door een “onbesmette” Duitse vrouw af te beelden die bedreigd wordt door een “Joodse indringer”, waarbij seksuele angst, vervreemding en raciale zuiverheid werden aangewend als propagandamiddel. Het doel was niet alleen om te waarschuwen voor de ‘ander’, maar om de ander fundamenteel te ontmenselijken: dehumanisering stond centraal in de opbouw van de publieke acceptatie van Jodenvervolgung.

Ontmenselijking als opmaat tot geweld

- 5.6. Uit wetenschappelijk onderzoek naar massaal staatsgeweld en genocide (zie onder andere Gregory Stanton's "Ten Stages of Genocide"), blijkt dat deze vorm van visuele ontmenselijking geen onschuldig fenomeen is. Het is een beslissende fase in het normaliseren van collectieve uitsluiting of geweld. In nazi-Duitsland zagen we hoe deze mechanismen zich ontvouwen: Joden werden eerst uit het publieke leven geweerd, daarna juridisch buitengesloten, vervolgens door middel van beeld en taal ontmenselijkt, en uiteindelijk gedeporteerd en vermoord.

Visuele parallellen met hedendaagse islamofobe beeldvorming

- 5.7. De afbeelding die in deze aangifte centraal staat volgt exact dezelfde visuele logica als de propaganda van Der Stürmer: de jonge, blonde, westerse vrouw zonder religieuze tekens staat voor ‘zuiverheid’, vrijheid, en acceptabel burgerschap (ideaalbeeld). De hoofddoekdragende, oudere vrouw belichaamt de ‘achterlijkheid’, dreiging en ongewenstheid (vijandbeeld).
- 5.8. De koppeling van deze visuele tegenstelling aan politieke voorkeuren – in dit geval ‘PVV’ vs. ‘PvdA’ - verspreidt de impliciete maar krachtige boodschap: kies je voor zuiverheid en vrijheid, of voor onderdrukking en islam? Wie voor de ‘ander’ kiest, kiest tegen het volk, tegen de vrijheid, tegen het eigen belang. Daarmee wordt de islam, als religie en als cultuur, niet slechts gepresenteerd als afwijkend, maar als actief bedreigend.
- 5.9. Deze beeldretoriek reproduceert exact de mechanismen van radicalisering, religieuze demonisering en uitsluiting die in de twintigste eeuw geleid hebben tot collectief onrecht – eerst jegens Joden, en nu ingezet lijkt te worden richting moslims.
- 5.10.

C

S

Beide afbeeldingen maken gebruik van dezelfde dynamiek van vijandbeeldconstructie: een herkenbaar lid van een minderheidsgroep wordt visueel verbonden aan de (politieke) ‘vijand’.

- 5.11. Het is niet alleen deze afbeelding die nazibeeldtaal bezigt en de associaties oproepen met antisemitisch gedachtegoed. Ook in de relatie moeder en kind uit Wilders zich richting moslims in strafrechtelijk zin islamofob vanwege soortgelijk nazibeeldtaal.

Bijlage 3:

Tweet op 20-07-2025

Bijlage 4:

Tweet op 07-08-2025

Bijlage 5: Propagandaposter verkiezing Hitler, ontworpen door Felix Albrecht (1932).

- 5.12. Bovenstaande uitingen duiden de litigieuze afbeelding nader en vergroten de associatie met nazibeeldtaal. Duidelijk is dat de vrouw beschermd moet worden. Enkele dagen na het posten van de litigieuze afbeelding roept Wilders dat islam niet bij Nederland hoort, spreekt over eigen mensen en stelt dat onze dochters veilig over straat moeten. De associatie tussen de criminele buitenlander en de agressieve moslima rijst met deze tweet op.

6. Juridisch kader

Groepsbelediging (137c Sr)

- 6.1. Een uitlating kan als beledigend worden beschouwd wanneer zij de strekking heeft een ander bij het publiek in een ongunstig daglicht te stellen. In de zin van artikel 137c, lid 1, Sr gaat het dan om krenkende uitlatingen over een groep mensen omdat zij een bepaalde godsdienst aanhangen. Daarbij worden zij collectief getroffen in wat voor hen kenmerkend is, namelijk hun godsdienst, en beledigd juist omdat zij tot die godsdienst behoren. Een uitlating is in dat verband beledigend wanneer over deze groep mensen negatieve conclusies worden getrokken die het beeld dat bij derden over die groep mensen bestaat aantasten, waardoor de waardigheid van deze groep mensen wordt miskend en deze groep in diskrediet wordt gebracht.
- 6.2. Zoals hierboven uitgebreid is toegelicht, toont de afbeelding duidelijk een negatief getypeerde moslima: ouder, donkere ogen, streng en een vijandige blik, met nadruk op het religieuze kenmerk – de hoofddoek. Daarmee wordt de identiteit bevestigd. Door de agressieve moslima af te zetten tegen het ‘ideaalbeeld’ van de witte, jonge, blonde, vriendelijk ogende vrouw, communiceert de afbeelding duidelijk een racistische, islamofobe en beledigende stereotypering van moslims: ze zijn vijandig en fundamenteel onverenigbaar met de westerse samenleving. De afbeelding suggereert dat de aanwezigheid van moslims, enkel op basis van het uiterlijk en religieuze uiting, als bedreigend of ongewenst moeten worden beschouwd. Het is daarmee een anti-islamitische post die de religieuze groep moslims als geheel bij het publiek in een ongunstig daglicht plaatst.

- 6.3. Een uitlating die op zichzelf beledigend is, kan haar strafbare karakter verliezen indien zij een bijdrage levert aan het publieke debat. In de afbeelding waarop deze aangifte betrekking heeft, is bovenaan de tekst geplaatst: "aan U de keuze op 29/10." Daarmee wordt verwezen naar de aankomende verkiezingen. Er wordt echter geen feitelijke context geboden, geen toelichting gegeven, en geen argument ontwikkeld. Het is bovendien volstrekt onduidelijk wat precies het voorwerp van het debat zou moeten zijn (immigratie, integratie, religie, vrouwenrechten?). De enige objectieve uitleg van de post is dan als volgt. Willen we meer zuivere, witte en blonde vrouwen en minder agressieve, lelijke en haatdragende moslima's?
- 6.4. De post is als gezegd op zichzelf staand en bevat geen enkele inhoudelijke bijdrage aan een politiek of maatschappelijk debat. De afbeelding toont een visueel contrast tussen twee vrouwen, waarbij het *enige* verschil is gebaseerd op uiterlijke religieuze en etnisch-culturele kenmerken. Er wordt hiermee op geen enkele wijze aangezet tot een dialoog, maar op de ongenueanceerde verwerping van 'de ander'. En dat verschil wordt kwaadaardig in een verdorven en agressief gezicht dat in alles haat uitdraagt bij de moslima verder versterkt.
- 6.5. Zelf indien – ten voordele van de heer Wilders – zou worden aangenomen dat de afbeelding een bijdrage levert aan het publieke debat, neemt dit niet weg dat de uitlating onnodig grievend is. Door het op deze manier afbeelden van een moslimvrouw, herkenbaar enkel op grond van uiterlijke en religieuze kenmerken, wordt een hele bevolkingsgroep over één kam geschoren. Juist dát maakt deze voorstelling grof generaliserend, stigmatiserend en polariserend. Bovengenoemde bijlagen en aanwijzingen vergroten de strafwaardige context juist, in plaats van dat het vanuit maatschappelijk perspectief strafverminderend zou kunnen zijn. Er bestaan talloze manieren om het debat over bijvoorbeeld de invloed van de Islam in Europa of Nederland te voeren, zonder daarbij een herkenbare religieuze groep zó direct en onnodig kwetsend neer te zetten. Extra onnodig grievend is de gezichtsuitdrukking die intrinsieke haat in de moslima positioneert en een dwingend angstbeeld oplevert dat gevaarzettend is voor iedere Nederlander die met dezelfde religieuze hoofddeksel loopt.
- 6.6. Noemenswaardig is in dit verband dat deze afbeelding geen op zichzelf staand incident vormt, maar past binnen een breder patroon van islamofobe beeldvorming en uitspraken, zoals uiteengezet onder paragraaf drie. Daarbij kan worden opgemerkt dat de heer Wilders eerder is veroordeeld voor groepsbelediging.

Aanzetten tot haat, discriminatie of geweld (137d Sr)

- 6.7. Voor het aanzetten tot haat moet er een zekere vorm van kwaadaardigheid aanwezig zijn. Er moet sprake zijn van opruiing, ophitsing en/of opstoken van de potentiële lezers. Blijkens rechtspraak dient in beginsel sprake te zijn van een intrinsiek conflictueuze tweedeling, wil er sprake zijn van aanzetten tot haat.
- 6.8. Het aanzetten tot haat is hier verpakt in de tweedeling die te zien is op de afbeelding, waarbij de moslim (als de te haten groep) wordt neergezet als de (westerse) vijand en hiermee verantwoordelijk voor de ondergang van de 'westerling'.
- 6.9. De wijze waarop de afbeelding is vormgegeven leidt duidelijk tot een intrinsiek conflictueuze tweedeling tussen 'de moslim' en 'de witte Nederlander'. Juist die visuele tegenstelling vormt het 'krachtversterkende element': de afbeelding krijgt daardoor een onmiskenbaar haatdragend en discriminerend karakter. Alleen vanwege de religieuze hoofdbedekking.

6.10. Openbaarmaking uitlating 137e Sr

6.11. Er is sprake van openbaarheid wanneer de uitlating is gedaan in tegenwoordigheid van meerdere mensen. Hieronder wordt ook begrepen het geval dat gebruik wordt gemaakt van X-accounts die voor meer personen toegankelijk zijn. De heer Wilders heeft het bericht op zijn eigen, voor het publiek toegankelijke X-account geplaatst, waarmee de uiting direct beschikbaar werd voor zijn ruim anderhalve miljoen volgers en een veel breder online publiek. Daarnaast heeft hij het bericht ook op zijn publiek toegankelijke Instagram-account geplaatst, waardoor het bereik nog verder is vergroot. De openbaarheid is daarmee gegeven.

6.12. Opruiing tot vijandigheid en maatschappelijke onrust (artikel 131 Sr.)

- 6.13. Opruien moet worden gezien als het aanzetten tot iets ongeoorloofds. Dit ongeoorloofde moet een naar Nederlands recht strafbaar feit zijn. Opruiing is niet het dwingen van iemand tot een feit, maar veeleer het opwekken van de gedachte aan enig feit, het trachten de mening te vestigen dat dit feit wenselijk of noodzakelijk is en het verlangen op te wekken om dat feit te bewerkstelligen. Zij is dus een zodanige voorstelling van de wenselijkheid of noodzakelijkheid als geschikt is om de overtuiging daarvan bij anderen op te wekken. Het is niet nodig dat het feit waartoe wordt aangezet ook daadwerkelijk wordt gepleegd. Bovendien is het niet uitgesloten dat ook een indirecte aansporing tot enig strafbaar feit kan worden aangemerkt als opruiing (HR 24 maart 2020, ECLI:NL:HR:2020:447).
- 6.14. Daarvan is in dit geval sprake. De afbeelding activeert een religieus beladen denkbeeld waarin de moslim wordt voorgesteld als een bedreiging, als het negatieve spiegelbeeld van de 'goede en schone witte Nederlander'. Deze visuele tegenstelling roept niet enkel afwijzing op, maar wekt ook gevoelens van gevaar, agressie en maatschappelijke vervreemding. Dit sluit aan bij een bredere maatschappelijke context waarin vrouwen met een hoofddoek geregeld het mikpunt zijn van intimidatie en zelfs fysiek geweld. Een agressieve afbeelding van een bepaalde bevolkingsgroep, nodigt zonder meer uit tot strafbare feiten. Als ware er een groter kwaad is, dat verdelgen moet worden.
- 6.15. Door middel van deze bewust gekozen beeldvorm, wordt opgeroepen tot een houding van afweer en verzet tegen moslims. De boodschap is hiermee niet alleen: "zij horen er niet bij", maar ook "zij vormen een bedreiging".
- 6.16. Dit voedt onnodig de maatschappelijke onrust, en zet aan tot (gewelddadige) discriminerende reacties. Het bericht zet daarmee, in ieder geval indirect, aan tot vijandigheid jegens moslims. Dat blijkt al uit de reacties onder het bericht. Extra strafverzwarend in dit verband betreft de historische lading, zoals uiteengezet onder paragraaf 5.⁷

7. Discriminatieverbod: artikel 14 EVRM

- 7.1. Hier is, zoals eerder uiteengezet, sprake van een afbeelding die beledigend is en waarin het geloof van moslims op een stigmatiserende wijze wordt aangetast. Daarmee wordt afbreuk gedaan aan de eer en goede naam van deze groep – welke volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) bescherming verdient onder artikel 8 EVRM. Ook

⁷ Vergelijk gerechtshof Den Haag van 22 december 2022, ECLI:NL:GHDHA:2022:2595.

wordt het recht op godsdienstvrijheid, gewaarborgd in artikel 9 EVRM, rechtstreeks geraakt, nu de afbeelding moslims op grond van uiterlijke religieuze kenmerken portretteert als onwenselijk en vijandig.

- 7.2. De schending van deze fundamentele rechten moet bovendien worden beoordeeld in het licht van het discriminatieverbod van artikel 14 EVRM. Volgens jurisprudentie van het EHRM behoort het non-discriminatiebeginsel tot de fundamentele waarden die ten grondslag liggen aan het EVRM en is haatspraak gericht tegen religieuze minderheden een rechtvaardige reden voor strafrechtelijke beperking van de uitingsvrijheid (o.a. *Jersild v. Denmark*, *Garaudy v. France*).
- 7.3. De verspreiding van de afbeelding leidt tot verschillende strafbare feiten, die ondanks de ruime uitingsvrijheid, tot vervolging dienen te leiden. Daartoe is de feitelijke weergave in principe voldoende, maar de strafwaardigheid wordt verder vergroot door de historische achtergronden, de associaties die de afbeelding oproept en de forse voeding aan intolerantie in het licht van de verantwoordelijkheid van de politicus.
- 7.4. Internationale instellingen zoals de United Nations Special Rapporteur on Freedom of Religion and Belief, de EU Fundamental Rights Agency, en de Council of Europe hebben in recente rapporten gewaarschuwd dat islamofobe beeldvorming steeds vaker dezelfde retoriek en visuele tactieken gebruikt als klassieke antisemitische propaganda. Deze beeldvorming reduceert groepen tot hun religieuze symbolen (zoals de hoofddoek of de minaret) en portretteert hen als bedreigend of invasief, waarbij politieke partijen deze beelden strategisch inzetten om angst en uitsluiting onder het electoraat te mobiliseren.
- 7.5. De afbeelding waar deze aangifte betrekking op heeft is niet slechts een controversiële uiting, maar onderdeel van een historische lijn van manipulatieve beeldvorming die tot uitsluiting en haat leidt. Het is de plicht van een democratische rechtsstaat om zulke propaganda – of deze nu gericht is tegen Joden, moslims of andere minderheden – juridisch en moreel te bestrijden.
- 7.6. Wanneer die context wordt meegewogen, geldt dat juist in dit soort zaken van de Staat extra inzet mag worden verwacht. Het EHRM heeft meermaals geoordeeld dat lidstaten een verhoogde inspanningsverplichting hebben bij het onderzoeken van strafbare feiten met een discriminatoir karakter – en dat dit extra actief en zorgvuldig moet plaatsvinden.⁸
- 7.7. Ook het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) stelt dat nationale autoriteiten zich actief moeten inspannen om hate crimes te bestrijden. Dit wordt bevestigd door het EU-kaderbesluit 2008/913/JBZ, en door talloze adviezen en richtlijnen van andere Europese instellingen. Zo wordt door de Europese Commissie benadrukt dat haatzaaiende uitlatingen de samenleving als geheel ondermijnen.⁹
- 7.8. *Artikel 10 beschermt de heer Wilders niet vanwege artikel 17 van het EVRM*
- 7.9. Het is bestendige jurisprudentie van het EHRM dat de lat voor artikel 17 EVRM hoog ligt maar sneller wordt gehaald wanneer sprake is van een heftige aanval op moslims als geheel – het EHRM spreekt in dat verband over racistische, antisemitische of islamofobe uitlatingen. Uitlatingen die onder een van deze categorieën vallen, komt geen bescherming van artikel 10 EVRM toe omdat ze strijdig zijn met de onderliggende waarden van het EVRM: “Admittedly, there is no doubt that, like any other remark directed against the Convention’s underlying values, expressions that seek to spread, incite or justify hatred

⁸ *Šečić v. Kroatië*

⁹ P. 10-11 MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD: Een inclusiever en beschermender Europa: uitbreiding van de lijst van EU-misdrijven tot haatzaaiende uitlatingen en haatmisdrijven

based on intolerance, including religious intolerance, do not enjoy the protection afforded by Article 10 of the Convention.”

- 7.10. In *Budinova en Chaprazov t. Bulgarije* (2021) oordeelde het EHRM dat Bulgarije artikel 8 jo. 14 EVRM had geschonden, omdat de Staat onvoldoende had opgetreden tegen extreem negatieve stereotypering van Roma door een politicus. Onder verwijzing naar onder meer haar jurisprudentie over artikel 17 EVRM, concludeerde het Hof dat de nationale rechters de vereiste belangenafweging niet naar behoren hadden uitgevoerd: zij hadden aanzienlijk gewicht toegekend aan de uitingsvrijheid van de politicus, terwijl zij de mogelijkheid dat zijn uitlatingen de Roma stigmatiseerden, in diskrediet brachten en haat en vooroordelen tegen hen opriepen, hadden gebagatelliseerd.
- 7.11. Kortom, uit voorgaande volgt dat artikel 10 EVRM de heer Wilders geen bescherming biedt, nu artikel 17 EVRM van toepassing is.

8. Verzoek

8.1. Wij verzoeken u:

1. Een strafrechtelijk onderzoek in te stellen tegen Geert Wilders;
 2. Bovenvermelde feiten, patronen, uitlatingen en beeldmateriaal in beschouwing te nemen;
 3. Eerdere uitspraken van Wilders en jurisprudentie van de Hoge Raad en het EHRM te betrekken bij de beoordeling;
 4. Deze aangifte met de grootst mogelijke zorgvuldigheid en prioriteit te behandelen in het kader van het waarborgen van de rechtsstaat, gelijkheid en menselijke waardigheid;
- 8.2. Gelet op de ernstige haatdragendheid van de uitingen, de aannemelijke kans dat de heer Geert Wilders (minstens) net zo strafbare uitingen zal uiten in de komende periode en de gevaarzettende aard van de uitingen verzoeken de Nederlandse moslims u de aangifte spoedig te behandelen binnen een termijn van vier weken.
- 8.3. De aangevende partijen behouden zich het recht voor de aangifte op een later moment nader aan te vullen.

Hoogachtend,

Mede namens mr. Raza

mr. A. Çatbaş

Aangevers:

Moskeekoepel K9
 Stichting Muslim Rights Watch
 Stichting Meld Islamofobie
 Federatie Islamitische Organisaties
 S.P.E.A.K.
 Collectief Jonge Moslims